

GOAB

kansen voor kinderen

# Kenniskring GOAB G44

18 juni 2026

Wendy de Geus & Deniz Parlayan

# Agenda

1. Welkom
2. Nieuws GOAB
3. Nieuwe GOAB-periode en financiën
4. In de Etalage
- (lunchpauze)
5. EVENING onderzoek
6. Kwaliteitscyclus ve
7. Landelijke doelgroepdefinitie vve
8. Evaluatie en afronding

# 1. Welkom

Ondersteuningstraject GOAB/vve: voor ambtenaren en ve-aanbieders, zie [www.goab.eu](http://www.goab.eu)

- Kenniskringen: 2x per jaar voor G44-gemeenten, 1x online (november) en 1x fysiek (juni)
- Themabijeenkomsten, handreikingen, startersgesprekken/webinar starters en vraagbaak
- [Nieuwsbrieven](#) en [LinkedIn groep](#)

# 2. Nieuws GOAB

# 2. Nieuws GOAB

## Wet/regelgeving en Kamerbrieven

- Omzetting GOAB SPUK naar BFU niet voor 2028
- [Kamerbrief](#) 9 december 2025 OCW (verzamelbrief)
  - Ve in gastouderopvang wordt niet verder verkend
  - Tussenevaluatie rond nieuwkomersonderwijs
  - Resultaatafspraken worden aangepast
- Stand van zaken besluit basisvoorwaarden kwaliteit ve
- Stand van zaken nieuwe CBS-indicator

# 2. Nieuws GOAB

## Wet/regelgeving en Kamerbrieven

- [Kamerbrief](#) 24 april OCW uitwerking Coalitieakkoord
  - 60M extra voor OAB vanaf 2027 (bezuiniging van 2026 teruggedraaid)
  - 121M voor School & Omgeving voor extra leertijd
  - Aanmeldplicht voor 4 jarigen wordt onderzocht

# 2. Nieuws GOAB

## Onderzoeken en handreikingen

- [Handreiking SMI](#)
- Jaarlijks [rapport](#) onderwijsinspectie uitvoering taken LEA/vve
- [Themaonderzoek](#) Inspectie naar o.a. onderwijsachterstandenbestrijding
- [Onderwijs](#) herstelt na coronacrisis
- [Staat](#) van het Onderwijs en [beleidsreactie](#) OCW
- [OESO](#) onderzoek 5-jarigen
- [Meerwaarde BSO](#) , advies van Kinderopvangraad
- [Meerwaarde](#) meertaligheid van Onderwijsraad
- [Noors](#) onderzoek lange termijn effect rekenen

## 2. Nieuws GOAB

### GOAB activiteiten/producten

- [Handreiking](#) GOAB en aanpalend beleid
- [Filmpjes](#) voor ouders in meerdere talen over meerwaarde ve
- [Handreiking](#) kwaliteitscyclus vve
- [Webinar](#) inclusief aanbod ve
- [Webinar](#) regionaal samenwerken rond OAB
- [Handreiking](#) doorgaande lijn
- [Factsheet](#) gemeenteraadsverkiezingen en OAB

# 3. Nieuwe periode en financiën



Gemeente  
Amsterdam

# Bezuiniging op VE in Amsterdamse voorschool

Marleen van Polanen  
18 juni 2026

[m.polanen@amsterdam.nl](mailto:m.polanen@amsterdam.nl)



# Voorschoolse Educatie in Amsterdam

## Achtergrond

### Criteria voor voorschooladvies:

- **Laag inkomen.** Ouders hebben een stadspas, een bijstandsuitkering en/of het inkomen van ouders minder dan 130% van het sociaal inkomen.
- **Laag opleidingsniveau.** De hoofdopvoeder heeft als opleidingsniveau MBO 2 of lager.
- **Taalarme omgeving.** Het kind kan niet het taalaanbod (in moedertaal) krijgen dat nodig is om voldoende te ontwikkelen.
- **Maatwerk.** De professional kan bij overige zorgen/problematiek in het gezin ervoor kiezen en VVE-advies af te geven.

### Amsterdamse situatie

- 150 voorschoolaanbieders
- 257 locaties
- 70% halve dagopvang
- 8 gebieden
- Nationaal programma: Zuidoost en Nieuw-West
- Aanpak Noord
- Nauwe samenwerking met toezicht KO: organisatiegesprekken en verdiepende onderzoeken

### Bereik 2025

De cijfers voor het jaarverslag op basis van een gemiddelde van 1 februari en 1 oktober 2025.

Totaal 2,5-4-jarigen	12.342
Aantal doelgroep	2.795
Deelname	
Totaal	5.824
Doelgroep	2.112
Niet doelgroep	3.713
Bereik doelgroep	76,3%
Bereik totaal	47,2%

Daarnaast nemen er nog ongeveer 1.600 peuters tussen 2 en 2,5 deel waarvan ong. 500 doelgroep.



# Voorschoolse Educatie in Amsterdam

- De voorschool is voor alle peuters in Amsterdam, dus niet alleen de kinderen met een voorschooladvies / risico op achterstand
- We starten een half jaar eerder dan wettelijk verplicht (2 i.p.v. 2,5 jaar)
- We investeren extra in de kwaliteit met een kwaliteitssubsidie VE

## Hoe financieren we dat?

- Eenmalige subsidie ter voorbereiding op starten VE-groep
- Periodieke kwaliteitssubsidie VE (lumpsum) bestaande uit:
  - Een basisbedrag op basis van het aantal peuters in de groep (staffels)
  - Een aanvullend bedrag dat meebeweegt met het aantal peuters met voorschooladvies
- Gemeentelijke toeslag voor individuele kindplaatsen wanneer ouders geen recht op kinderopvangtoeslag hebben (raamovereenkomst) tot 16 uur p/w voor alle kinderen.
- Extra inzet om de kosten voor ouders van kinderen met een voorschooladvies laag te houden: compensatie voor aanbieders (meerkosten), scholierenvergoeding voor ouders met een stadspas

*Gemeente Amsterdam maakt naast de rijksmiddelen (GOAB) extra middelen voor vrij voor (kwalitatief goed) voorschools aanbod in de stad.*



# Voorschoolse educatie in Amsterdam

**Kwaliteitssubsidie kan ingezet worden voor:**

- NJI-erkend ve-programma & kindvolgsysteem
  - Basistraining ve of volledige programmatraining
  - Materiaal
  - Hbo-er in de voorschool
  - Coaching: minimaal 80 uur per groep
  - Ouderbetrokkenheid
  - Samenwerking basisschool en doorgaande lijn
  - Organisatiekosten
- 
- Trainingsaanbod facultatief (borging/coaching/2-jarigen/KDO)

# XXX Toegankelijkheid voorschool

## **Januari 2026: sessies met voorschoolaanbieders en experts ivm voorgenomen bezuinigingen SPUK onderwijsachterstandenbeleid**

- Het Rijk heeft een bezuiniging van 10% ingeboekt op de SPUK OAB
- Uitwerking voor gemeente Amsterdam: 7 miljoen korting op OAB-budget.
- Taakstelling gezet op VE vanaf 2027 van +/- 3,5 miljoen

### **Opbrengsten:**

- 2,5 jaar ipv 2 jaar start voorschool
- Aanbod afstemmen op behoefte in de wijk
- Bezuiniging zwaarder laten vallen op hele dagopvang (geen meerkosten)
- Minder aanvullende Amsterdamse voorwaarden
- Verhouding basis- en doelgroepsubsidie

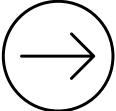
### *Maar*

- In het Coalitieakkoord zijn bezuinigingen op onderwijs teruggedraaid.

**Maar de gemeente Amsterdam heeft ook een grote bezuinigingsopgave en de taakstelling op VE is wel al ingeboekt. Er is dus een actie nodig van het volgende college om dit ook terug te draaien in de begroting.**

# XXX Toegankelijkheid voorschool

## Mogelijke scenario's:

Scenario	Gevolg
Taakstelling 3,5 miljoen op VE behouden met huidige inhoudelijke invulling	Kinderen zonder voorschooladvies mogen starten vanaf 2,5 jaar in plaats van 2 jaar.
(Deel van) taakstelling op VE behouden maar inhoudelijk anders invullen <i>n.a.v. werksessies met organisaties</i>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Alle peuters behouden toegang vanaf 2 jaar</li><li>• VE-aanbod verminderen daar waar minder kinderen zijn met een voorschooladvies</li><li>• Kwaliteitssubsidie VE doelgerichter inzetten</li></ul>
 <b>Taakstelling van 3,5 miljoen op VE terugdraaien omdat het Rijk de bezuiniging op OAB ook terugdraait</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Alle peuters behouden toegang vanaf 2 jaar</li><li>• <u>Kwaliteitssubsidie VE doelgerichter inzetten want kosten stijgen terwijl het beschikbare OAB-budget niet meegroeit</u></li></ul>
Taakstelling vergroten om nog meer te besparen	<ul style="list-style-type: none"><li>• Toegang wordt beperkt voor kinderen zonder voorschooladvies</li><li>• Aanzienlijk minder VE-aanbod in de stad</li><li>• meer segregatie in de kinderopvang beperkt de ontwikkelmogelijkheden van alle peuters</li></ul>



# Kwaliteit voorschools aanbod

## 2 inhoudelijke sessies (mei/juni 2026):

Samen met voorschoolorganisaties en het toezicht kinderopvang werken we een voorstel uit voor een nieuw beleidskader voorschools aanbod dat zal gelden vanaf 2028. We evalueren het huidige kader: Amsterdams profiel voorschools aanbod

### Hoofdthema's:

- Pedagogisch aanbod
- Competente teams en coaching

Per sessie definiëren wat we verstaan onder kwaliteit en wat dit betekent voor:

- Het contact met ouders (ouderbetrokkenheid)
- De samenwerking met de basisschool (doorgaande lijn)



## Kwaliteit voorschools aanbod

### **Volgende stappen:**

- Overzicht krijgen van minimale benodigde inzet en competenties van personeel dat nodig is voor kwalitatieve VE
- Concreet maken wat we dus van kinderopvangorganisaties verwachten als ze VE aanbieden.
- We maken daarbij onderscheid tussen kleine/grote organisaties en hele- / halve dagopvang

### **Verwacht resultaat na bijeenkomsten met de organisaties:**

- Concept-kwaliteitskader: Amsterdams profiel voorschools aanbod 2028
- Advies voor subsidieregeling kwaliteit VE vanaf 2028 die ter akkoord aan nieuwe wethouder kan worden voorgelegd en daarna verder uitgewerkt.



# Kwaliteit voorschools aanbod

*Sturing door gemeente*

## Organisatie-accounthouderschap:



GGD Inspectie doet (verdiepende) onderzoeken naar kwaliteit VE op basis van kwaliteitskader

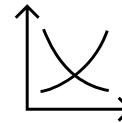


Organisatiegesprek met GGD inspectie en accounthouder VE bij over bevindingen uit onderzoeken en kwaliteitsafspraken



**kwartaalgesprekken** over:  
\*bereik  
\*gebiedsgerichte samenwerking  
\*kwaliteit aanbod (obv onderzoek)

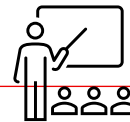
## Gebied-accounthouderschap:



Monitoren van vraag en aanbod in gebied



In kaart brengen van netwerk in de buurt(en) en contact onderhouden



Bijeenkomsten organiseren op basis van de behoefte in het gebied zodat om te leren en te netwerken

# 3. Nieuwe Periode en financiën

## Uitwisselen in groepjes

- Hoe bereidt jouw gemeente zich financieel voor op GOAB-periode 2027-2030?
  - Bezuiniging 2026 opvangen
  - BFU, maar voorlopig nog niet -> wanneer raad actiever meenemen?
  - Ravijnjaar
- Zijn er momenteel financiële overwegingen rond GOAB?

# 4. In de etalage

- Zijn er mooie voorbeelden te delen met elkaar?
- Zijn er vragen aan elkaar?
  
- De gevolgen van 38 lesweken onderwijs voor VE en de 960-uursnorm

# LUNCHPAUZE + DATEN

# 5. EVENING onderzoek

# EVENING

GOAB 18/6/2026

Thomas van Huizen

## Het EVENING project

Grootschalig, langlopend onderzoek (2019 – 2027)

- Onderdeel van een breder monitorings- en evaluatieprogramma van het onderwijsachterstandenbeleid (MinOCW)

Multidisciplinair team

- UU: REBO (Economie) + FSW (Educatie & Pedagogiek)  
Thomas van Huizen, Ekin Yurdakul, Paul Leseman, Ora Oudgenoeg-Paz, Ryanne Francot, Vaso Tiliopoulou, Sanne Appels
- Partner: Sardes

## Centrale vragen

### 1) 960 uur voorschoolse educatie

Sinds augustus 2020: wettelijke verplichting om kinderen met een VVE-indicatie 960 uur (voorheen: 600 uur)

voorschoolse educatie te bieden tussen de leeftijd van 2,5 en 4 jaar

- Van 10 naar 16 uur per week
- Extra investering vanuit het Rijk: ±150 miljoen per jaar (totaal van ±500 miljoen)

→ **Wat zijn de effecten van extra uren voorschoolse educatie op het voorschoolse aanbod, het urengebruik en de ontwikkeling van (doelgroep)peuters?**

### 2) Pedagogisch beleidsmedewerker/coach

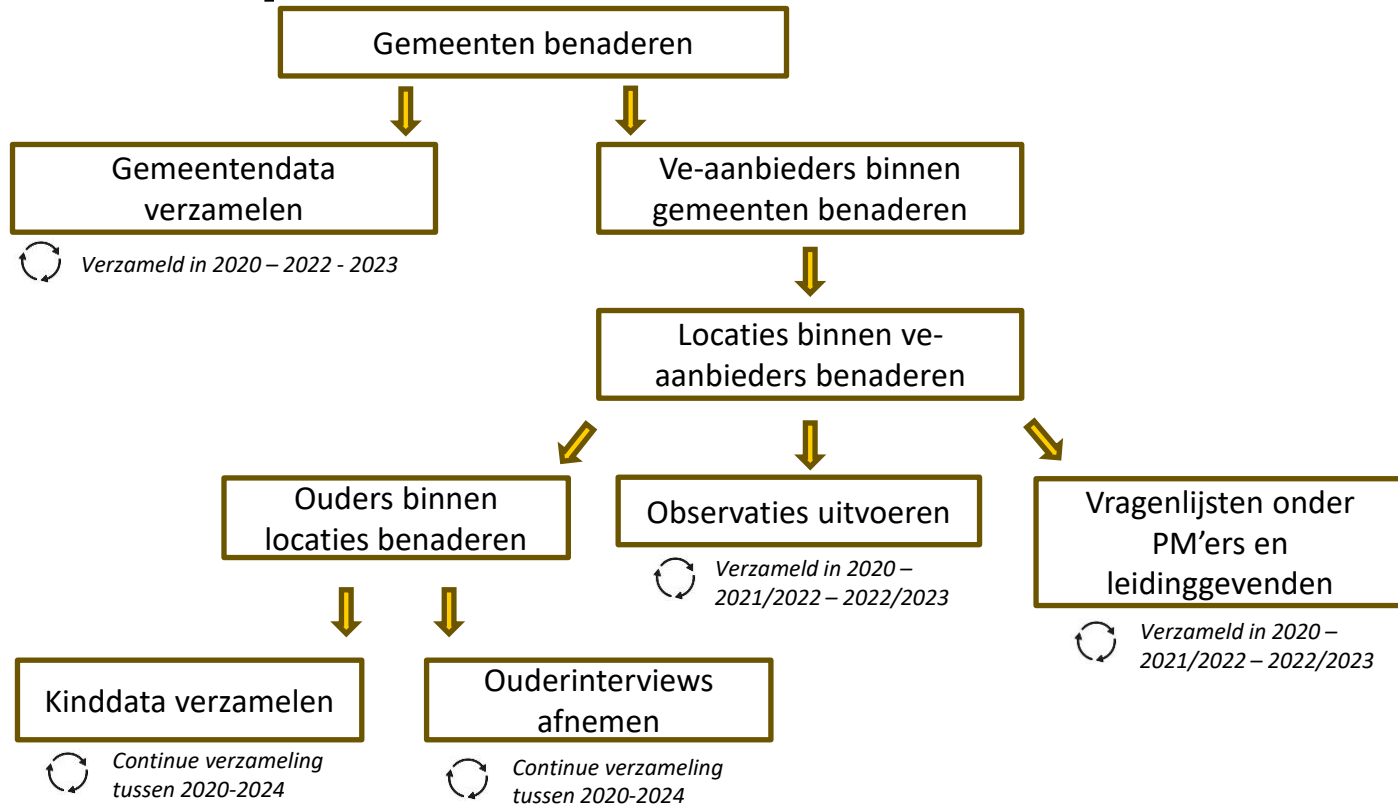
Sinds 2022: urennorm voor de inzet van de pedagogisch beleidsmedewerker: minimaal 10 uur per jaar per doelgroepkind per kindcentrum. Doel: verhoging van kwaliteit.

- Extra investering vanuit het Rijk: 20 miljoen per jaar

→ **Wat zijn de effecten op de kwaliteit? Wat zijn de effecten op de ontwikkeling van (doelgroep)peuters?**

**Resultaten: beide maatregelen hebben positieve effecten op de ontwikkeling van doelgroeppeuters; vergroten de kansengelijkheid**

# Onderzoeksopzet – hele voorschoolse keten in beeld



## Steekproef – Gemeenten

1. Selectiecriteria: grootte en GOAB-middelen
2. (Random) selectie naar urbanisatiegraad en regio

In totaal 30 gemeenten

Data:

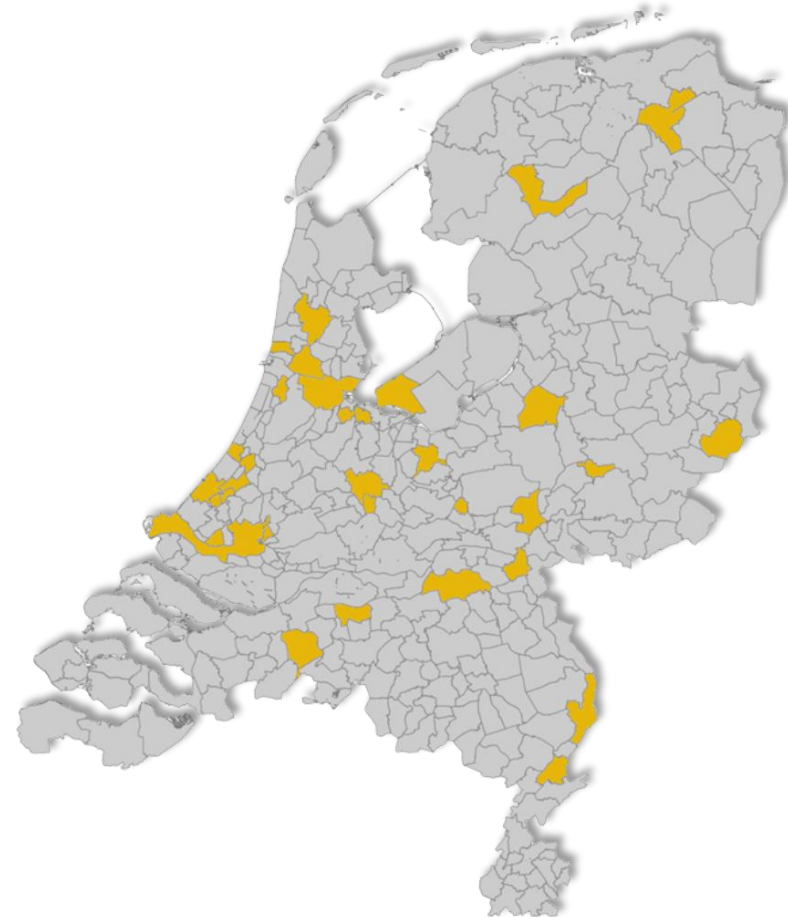


Vragenlijsten/interviews – informatie  
gemeentelijk beleid

Doelgroepdefinitie

VE aanbod

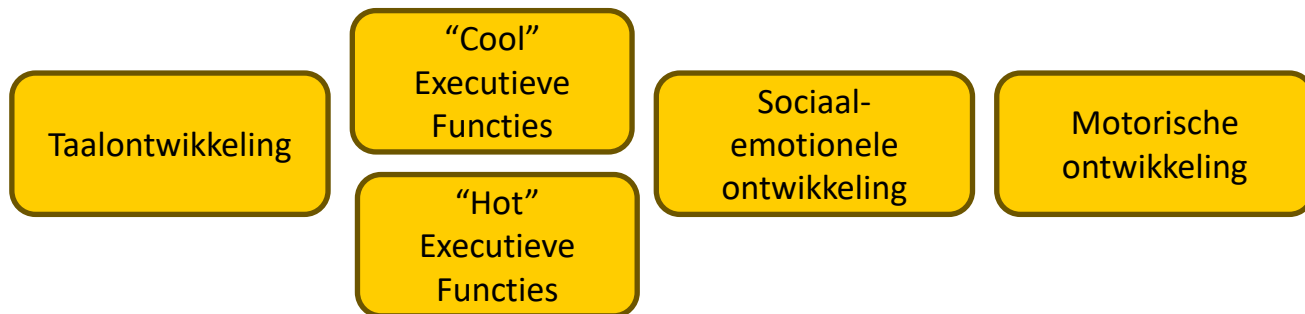
Inzet PBM'ers



## Ontwikkeling kinderen – 4 (5) domeinen



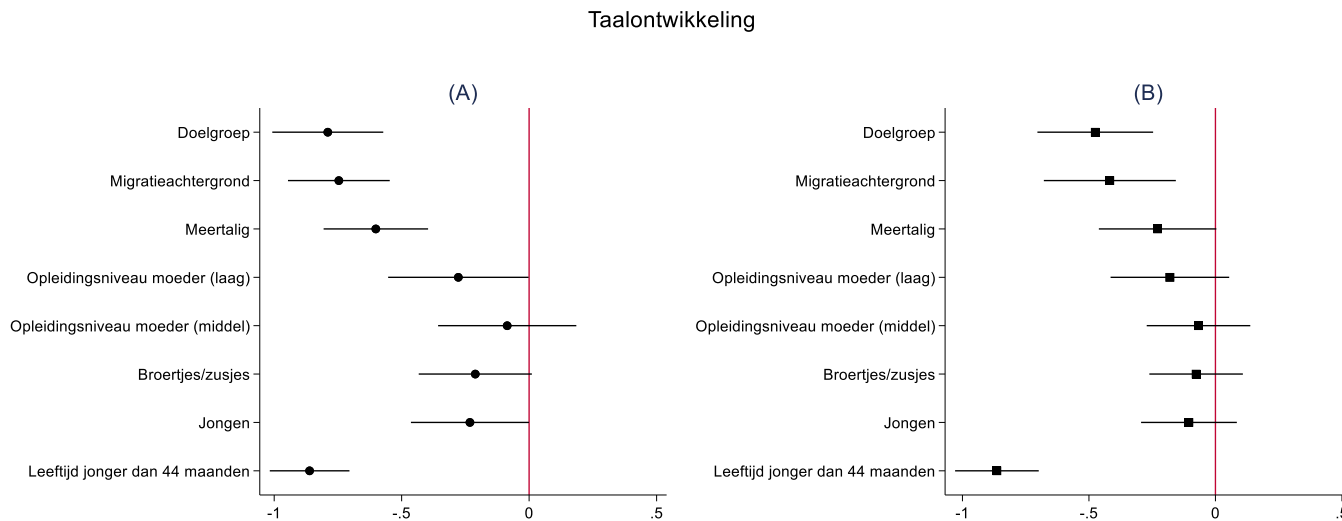
Metingen van de ontwikkeling – combinatie van vragenlijsten en taakjes



# Grote verschillen in ontwikkeling, ook binnen voorscholen

Grote verschillen tussen kinderen met een VVE-indicatie (doelgroep) en kinderen zonder VVE-indicatie

Taalontwikkeling (NL): ongeveer 1 jaar (!) achterstand



## 960 uur voorschoolse educatie - methode

### Aanbod voorschoolse educatie

- Cumulatief recht tussen 2,5 jaar – 4 jaar (of: tot testdatum)
- Afhankelijk van geboortedatum en gemeente → Recht wordt bepaald op basis van gemeentelijk beleid



### Feitelijk gebruik voorschoolse educatie

- Afhankelijk van: feitelijke startleeftijd, testleeftijd, aanpassingen in uren, periodes niet deelgenomen
- Gebruik wordt bepaald op basis van ouderinterview



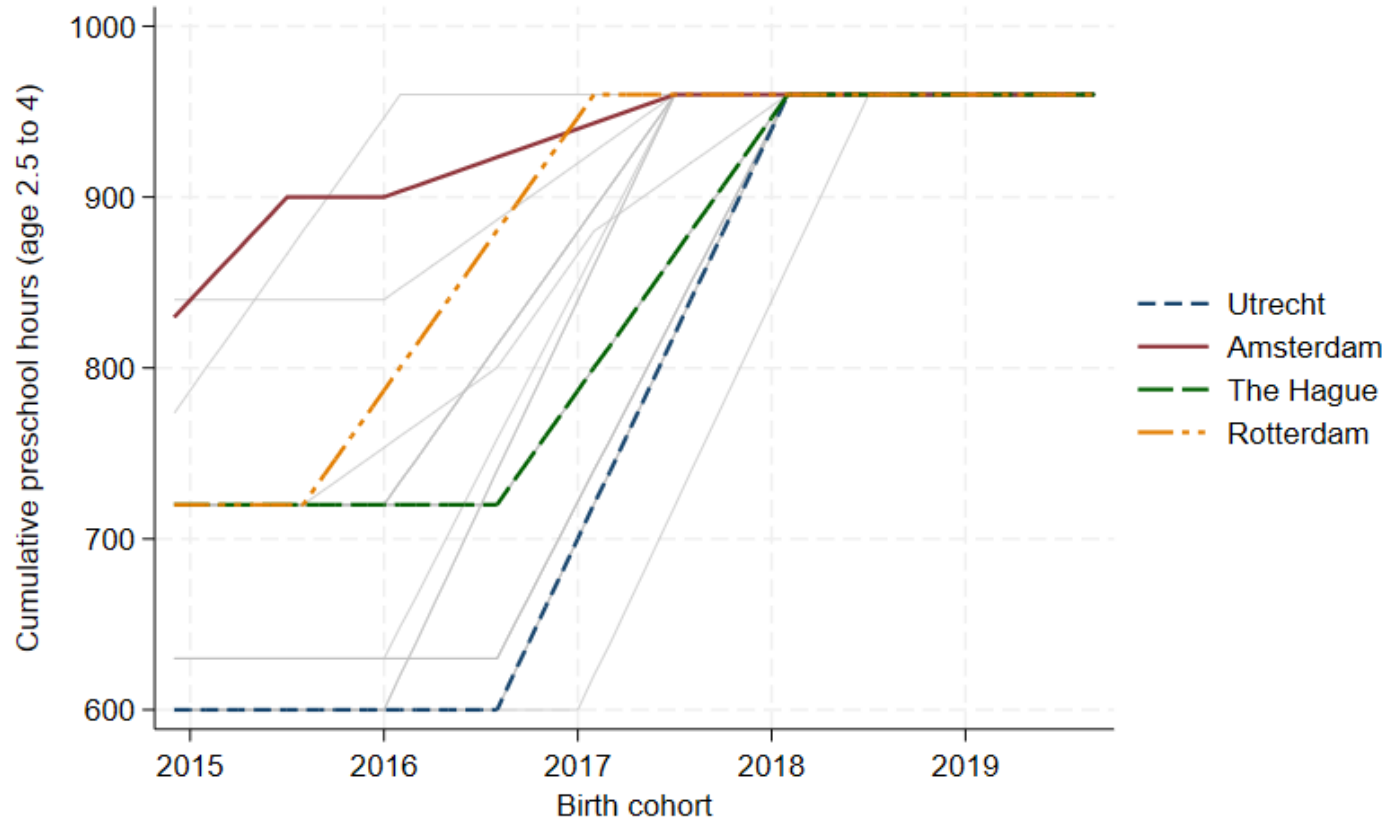
### Ontwikkeling van kinderen

Voorschoolse periode:

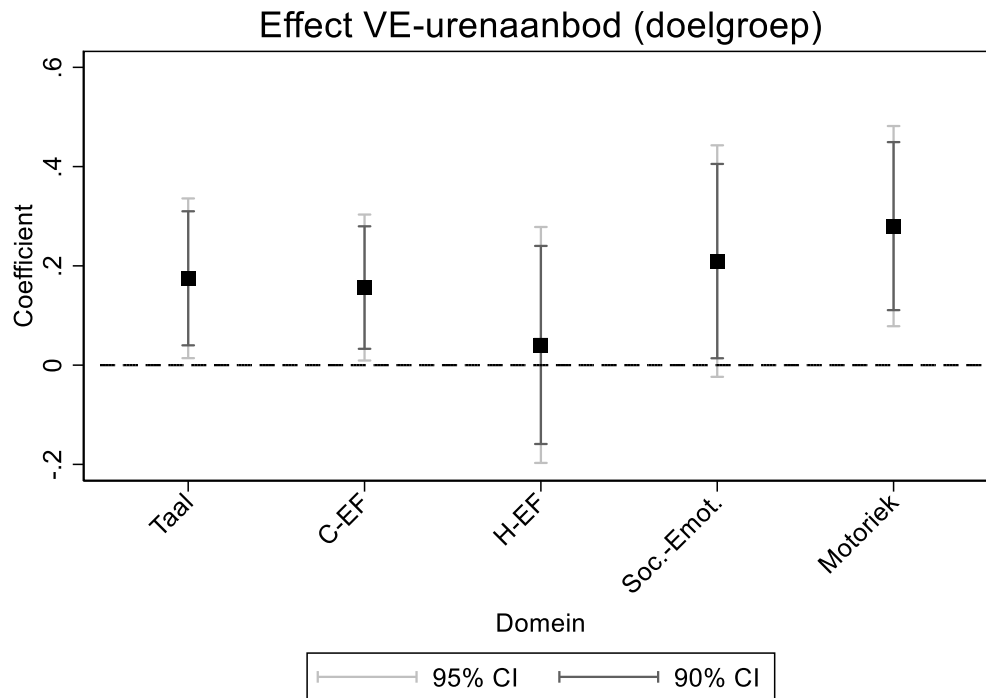
- Taal (Nederlands), executieve functies ('cool' en 'hot'), sociaal-emotioneel, fijne motoriek

Basisschool:

→ Begrijpend lezen en rekenen; kleuterbouwverlenging /zittenblijven



## Resultaten voorschoolse fase (doelgroep)



Sterke effecten van urenaanbod op urengebruik

Positieve effecten op de brede ontwikkeling doelgroeppeuters

- Effecten over de volle breedte (behalve H-EF)
- Sterkere effecten op (taal)ontwikkeling voor meertalige doelgroeppeuters

## Effecten op uitkomsten in de eerste jaren van de basisschool?

CBS micro-data, remote access

- Data over (bijna) alle leerlingen in Nederland
- *Schooluitkomsten*: Kleuterbouwverlenging (schoolrijpheid), zittenblijven, speciaal basisonderwijs
- *Vaardigheden*: Data over LVS scores (begrijpend lezen, rekenen) groep 3 t/m 8 voor ongeveer de helft van de leerlingen in Nederland
- Geen gegevens over gebruik van ve: resultaten zijn “intent-to-treat” effecten (gebruikelijk in evaluaties)

Kleuterbouwverlenging (schoolrijpheid):

- Focus op kinderen die geboren zijn in de zomermaanden (2 jaar versus 3 jaar kleuteren)
- Grote verschillen tussen groepen: jongens/meisjes, wel/geen migratieachtergrond, SES (opleidingsniveau en inkomens van ouders)
- Voorbeeld:
- Jongens doelgroep: 24% / Jongens NL/hbo+: 6%

## Resultaten: schoolrijpheid (naar groep 3)

- Alle geboortemaanden

	Score<10	Score>25
VE-uren (100)	0.00472	0.000284
	(0.00390)	(0.00112)
Observations	24,211	123,864
<u>Jongens</u>		
VE-uren (100)	0.0118**	0.000946
	(0.00569)	(0.00167)
Observations	12,035	62,879
<u>Meisjes</u>		
VE-uren (100)	-0.00300	-0.000505
	(0.00504)	(0.00129)
Observations	12,176	60,985

We verwachten  
geen effect voor  
deze groep

## Resultaten: schoolrijpheid (naar groep 3)

- Geboren in de zomermaanden

	Score<10	Score>25
VE-uren (100)	0.0193**	0.000202
	(0.00768)	(0.00214)
Observations	11,141	58,857
<u>Jongens</u>		
VE-uren (100)	0.0388***	0.00259
	(0.0109)	(0.00332)
Observations	5,540	29,733
<u>Meisjes</u>		
VE-uren (100)	0.000337	-0.00225
	(0.0102)	(0.00250)
Observations	5,601	29,124

Effect van 360 uur extra:  
 $0.0193 \times 3,6 = 0.07$   
 → 7 procentpunt  
 (dubbel voor jongens)

## Resultaten: schoolrijpheid (naar groep 3)

- Geboren in de zomermaanden, geen gebruik kinderdagopvang (0-1)

	Score<10	Score>25
VE-uren (100)	0.0207**	-0.00217
	(0.00837)	(0.00395)
Observations	9,322	24,967
<u>Jongens</u>		
VE-uren (100)	0.0430***	0.000565
	(0.0119)	(0.00610)
Observations	4,649	12,466
<u>Meisjes</u>		
VE-uren (100)	-0.000953	-0.00509
	(0.0112)	(0.00462)
Observations	4,673	12,501

## Effecten op uitkomsten in de eerste jaren van de basisschool?

Een simpele rekensom....

Van 600 naar 960 uur (360 uur extra):

- Voor jongens geboren in zomermaanden: daling van kleuterbouwverlenging van 14 procentpunt (!) → daarmee komen ze uit op een gemiddeld percentage (geen achterstand)
- Voor alle jongens (alle geboortemaanden): 4,2 procentpunt
- Gemiddelde besparing in het basisonderwijs: 150 uur (75 uur incl. meisjes)

Resultaten LVS begrijpend lezen en rekenen in groep 3

## Conclusies

De urenuitbreiding van voorschoolse educatie heeft significant positieve effecten

- Voor de start van de basisschool: positieve effecten op de brede ontwikkeling van doelgroeppeuters
- Eerste jaren van de basisschool: extra uren dragen bij aan schoolrijpheid, aanzienlijke daling van kleuterbouwverlenging

→ impact op de (school)loopbaan, brede maatschappelijke baten op korte en lange termijn

# Vragen?

Meer informatie over het EVENING project:  
[www.uu.nl/onderzoek/evening](http://www.uu.nl/onderzoek/evening)

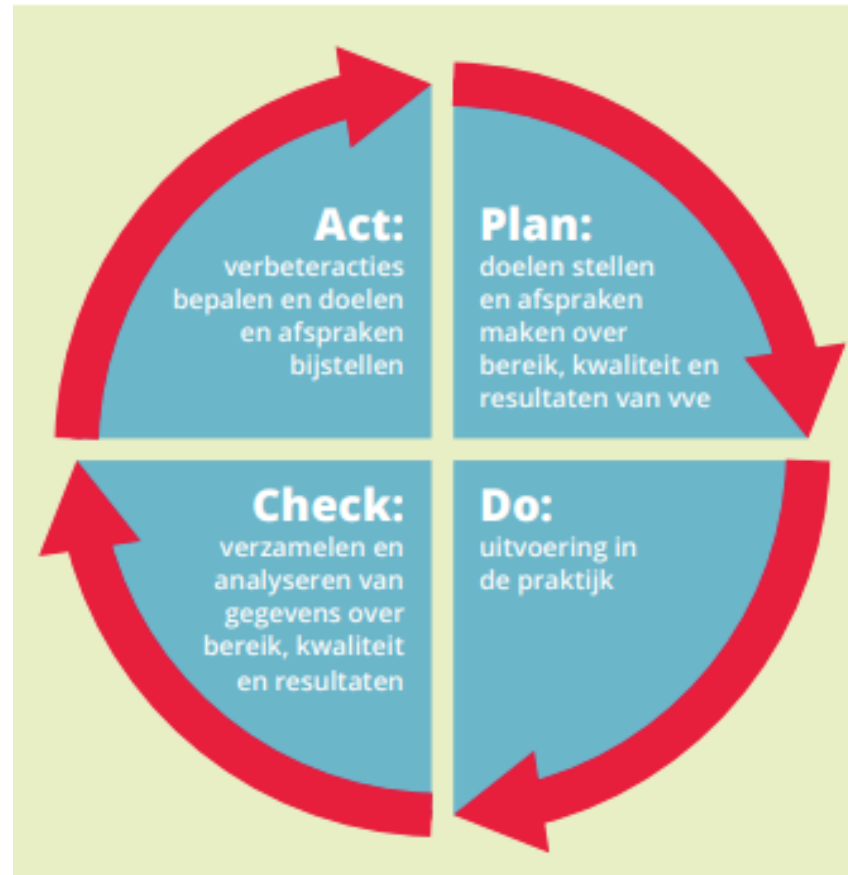
# 6. Kwaliteitscyclus VE

# Handreiking kwaliteitscyclus vve

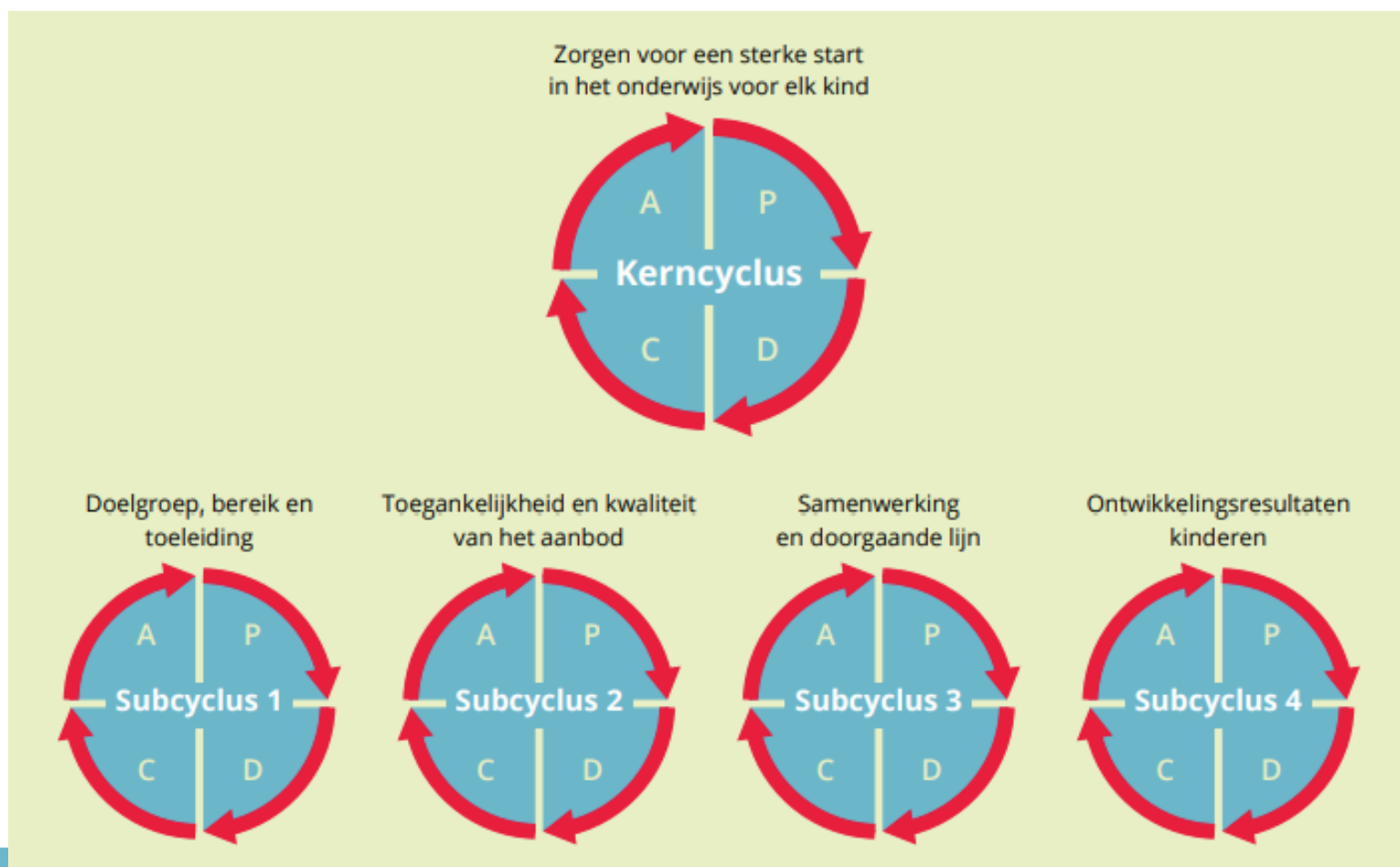


Een **systematische en cyclische** aanpak waarmee de gemeente **samen met de betrokken partners** de uitvoering, kwaliteit en opbrengsten van de voor- en vroegschoolse educatie **volgt, evalueert en verbetert.**

# PDCA – doelen centraal



# Kerncyclus en subcyclussen



# Op een of meerdere thema's

- Concrete, meetbare doelen stellen
- Vervolgens in de vve-werkgroep (en LEA)
  - Uitvoeringsafspraken maken en vastleggen
  - Doelen monitoren en evalueren
  - Doelen en afspraken bijstellen

# Voorbeelden van meetbare doelen

Thema	Doel
Bereik en toeleiding	Van elk kind met een indicatie weten we of het geplaatst is en zo nee, waarom niet.
	Alle kinderen met een indicatie maken gebruik van het ve-aanbod (100% bereik)
	Alle kinderen starten voor een leeftijd van 2 jaar en 8 maanden met het ve-aanbod.
Toegankelijkheid aanbod	Voor kinderen van werkende ouders is voldoende ve-aanbod in de dagopvang beschikbaar.
Doorgaande lijn	Voor ieder kind met een indicatie vindt een warme overdracht naar school plaats.
	Alle ve-locaties hebben minimaal twee per jaar overleg op managementniveau met de samenwerkende basisschool.

# Helpend: levende documenten

- Een uitvoeringsagenda – doelen en verbeteracties
- Een jaaragenda voor de vve-werkgroep
- Een vve-handboek – afspraken en werkwijzen
- Een monitor/dashboard – stand van zaken op de doelen

# Voordelen

- Meer systematisch
- Vooruitgang meer zichtbaar
- Meer verbinding tussen beleid en uitvoering
- Dialoog, gezamenlijke verantwoordelijkheid

# Vraag

- Herken je elementen van deze aanpak in je eigen manier van werken in de vewerk/beleidsgroep?
- Hoe hebben jullie dit zelf ingericht en waar lopen jullie tegenaan?

# 7. Landelijke doelgroepdefinitie



Ministerie van Onderwijs, Cultuur en  
Wetenschap



# Doelgroepdefinitie voorschoolse educatie

Anneke de Wolff

Rana Maiakhil

juni 2026



## Inhoud

1. Aanleiding
2. Doelen
3. Wetsvoorstel
4. Toelichting
5. Vragen aan gemeenten



## Aanleiding

Onderzoek Inspectie van Onderwijs en Onderwijsraad:

- Grote variatie doelgroepdefinitie voorschoolse educatie
- Steeds vaker kinderen met specifieke zorgbehoeften
- Gevolg: een te grote belasting van de huidige ve-groepen

Toenemende focus op het **kind**, met als gevolg: kinderen met grootste ontwikkelingsachterstand komen in de ve groepen.

Terug naar focus op **omgeving**, het gaat om achterstanden als gevolg van de omgeving



## Doelen

- Gemeenten meer houvast bieden voor het bepalen van de doelgroep van voorschoolse educatie
- Meer landelijke eenduidigheid in de doelgroep van voorschoolse educatie
- Ieder kind op de juiste plek
- Er voor zorgen dat voorschoolse educatie in voldoende mate beschikbaar blijft voor de groep voor wie het is bedoeld



## Wetsvoorstel

Wetsvoorstel aanvullende bekostiging gelijke leer- en ontwikkelvoorwaarden en verduidelijking onderwijsachterstandenbeleid

Onderdeel onderwijsachterstandenbeleid:

- Verduidelijking werkwijze van de LEA
  - Term 'resultaatafspraken' komt te vervallen. Gemeenten en schoolbesturen dienen gezamenlijke streefdoelen te bepalen voor vroegschoolse educatie.
  - Houvast voor gemeenten voor bepalen doelgroep voorschoolse educatie
- 
- Internetconsultatie                      juli t/m medio september 2026 (link wordt later gedeeld)
  - Beoogde inwerkingtreding              1 jan 2029



## Wetsvoorstel

Geen minimumdefinitie, maar een principe in de wet met voorbeelden in de toelichting

Wijziging artikel 160 eerste lid, onderdeel a, sub 1° Wpo:

1 Het college van burgemeester en wethouders voert ten minste jaarlijks overleg en draagt zorg voor het maken van afspraken over:  
a met het oog op een zo groot mogelijke deelname van het aantal kinderen aan voorschoolse educatie:

1 het vaststellen welke kinderen met een risico op een achterstand in de Nederlandse taal in aanmerking komen voor voorschoolse educatie

1 het vaststellen van de criteria op grond waarvan wordt bepaald **welke kinderen in aanmerking komen voor voorschoolse educatie** vanwege een risico op achterstand in de Nederlandse taal **als gevolg van de sociaaleconomische omgeving**



## Toelichting

CBS indicatoren <https://dashboards.cbs.nl/longreads/2026/onderzoek-herijking-risico-indicator-onderwijsachterstanden-basisonderwijs-fase-2>

- het hoogstbehaalde opleidingsniveau van beide ouders;
- het vermogen van het huishouden;
- de aanwezigheid van problematische schulden;
- het land van herkomst van de ouders;
- de ouderlijke structuur (bijv. een éénouder gezin of de situatie waarbij een kind niet bij de juridische ouders woont);
- de verblijfsduur van de moeder in Nederland;
- of de ouders verdacht zijn van een misdrijf;
- en de sociaaleconomische status van de schoolpopulatie.



## Toelichting

Op basis van inhoudelijke en pragmatische afwegingen kan voor de doelgroepdefinitie van voorschoolse educatie worden gedacht aan de volgende twee achtergrondkenmerken:

- het hoogstbehaalde opleidingsniveau van ouders én
- de taalomgeving thuis: de thuistaal en de mate waarin met een kind wordt gesproken en wordt voorgelezen.

Aanvullend kan nog gekeken worden naar de ouderlijke structuur



## Toelichting

- Ruimte voor gemeenten om gemeente zelf de **criteria te kiezen waarmee sociaaleconomische achterstand** in beeld wordt gebracht.
- Gemeenten bepalen hoe zij die criteria **operationaliseren** en welke **instrumenten** ze daarbij inzetten.
- Gemeenten doen er goed aan om ook af te spreken wat de '**afkapwaarde**' is per criterium.
- Bijvoorbeeld:
  - Wat geldt als '**laag opleidingsniveau** van de ouders'? Veelgebruikte grens ligt bij een diploma op **maximaal mbo 2 niveau**.
  - Voor de **taalomgeving thuis** is een heldere afkapwaarde lastiger. Mede daarom verdient het aanbeveling om hiervoor een **gestandaardiseerd instrument** te gebruiken.



## Toelichting

Voorbeeld van een uitgewerkte doelgroepdefinitie van voorschoolse educatie

Kinderen komen in aanmerking voor voorschoolse educatie wanneer:

- hun ouders laag opgeleid zijn, dat wil zeggen maximaal een diploma op mbo 2 niveau hebben én
- zij opgroeien in een arme en niet-stimulerende taalomgeving thuis, wat blijkt uit score  $x$  op instrument  $y$ .

Aanvullend kan nog gekeken worden naar de ouderlijke structuur



## Vragen aan gemeenten

- In hoeverre draagt de voorgestelde wijziging bij aan meer richting voor gemeenten?
- Beschikken gemeenten over voldoende informatie om de criteria, waarmee sociaaleconomische achterstand in beeld wordt gebracht, te operationaliseren?
- Zijn er gemeenten die al een gestandaardiseerd instrument taalomgeving thuis gebruiken?
- Zijn er gemeenten die nu vooral naar kindkenmerken kijken, waardoor ook zorgkinderen in de ve-groepen terecht komen?

# 8. Evaluatie en afronding

## Evaluatie bijeenkomst

- Tips en tops
- Evaluatieformulier

## Ter afronding

- Volgende kenniskring: 12 november van 10.00-12.00 (online)
- Onderwerpen ter bespreking?